СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIJE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA
EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL
CVRIA
LUXEMBOURG

PRESUDA SUDA

28. ožujka 2000.[*]

„Bruxelleska konvencija ─ Izvršenje odluka ─ Javni poredak“

U predmetu C-7/98,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku koji je Sudu uputio Bundesgerichtshof (Njemačka), na temelju Protokola od 3. lipnja 1971. o tumačenju Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima od strane Suda, u sporu koji se pred tim sudom vodi između

Dieter Krombach

i

André Bamberski

o tumačenju članka 27. točke 1. gore navedene konvencije od 27. rujna 1968. (SL 1972., L 299, str. 32.), kako je izmijenjena Konvencijom od 9. listopada 1978. o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (SL L 304, str. 1. i ─ izmijenjeni tekst ─ str. 77.) i Konvencijom od 25. listopada 1982. o pristupanju Helenske Republike (SL L 388, str. 1.),

SUD,

u sastavu: G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednik, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward, L. Sevón i R. Schintgen, predsjednici vijeća, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann (izvjestitelj) i H. Ragnemalm, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Saggio,

tajnik: L. Hewlett, administratorica,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

[*] Jezik postupka: njemački

– za A. Bamberskog, H. Klingelhöffer, odvjetnik iz Ettlingena,

– za njemačku vladu, R. Wagner, *Regierungsdirektor* u saveznom ministarstvu pravosuđa, u svojstvu agenta,

– za francusku vladu, K. Rispal-Bellanger, zamjenica ravnatelja uprave za pravne poslove u ministarstvu vanjskih poslova, i R. Loosli-Surrans, savjetnica u istoj upravi, u svojstvu agenata,

– za Komisiju Europskih zajednica, J. L. Iglesias Buhigues, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, uz asistenciju B. Wägenbaura, odvjetnika pri odvjetničkoj komori u Bruxellesu,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja francuske vlade i Komisije na raspravi održanoj 2. ožujka 1999.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 23. rujna 1999.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Rješenjem od 4. prosinca 1997., koje je Sud zaprimio 14. siječnja 1998., Bundesgerichtshof je, na temelju Protokola od 3. lipnja 1971. o tumačenju Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima od strane Suda, postavio tri pitanja o tumačenju članka 27. točke 1. gore navedene konvencije od 27. rujna 1968. (SL 1972., L 299, str. 32.), kako je izmijenjena Konvencijom od 9. listopada 1978. o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (SL L 304, str. 1. i ─ izmijenjeni tekst ─ str. 77.) i Konvencijom od 25. listopada 1982. o pristupanju Helenske Republike (SL L 388, str. 1, u daljnjem tekstu: Konvencija).

2 Ta su pitanja postavljena u okviru spora između A. Bamberskog, sa stalnom adresom u Francuskoj, i D. Krombacha, sa stalnom adresom u Njemačkoj, radi izvršenja u toj državi ugovornici presude Cour d'assises u Parizu (Francuska) od 13. ožujka 1995. kojom se potonjem nalaže da povodom građanskopravnog zahtjeva A. Bamberskom isplati naknadu štete u iznosu od 350.000 francuskih franaka.

Konvencija

3 U skladu s člankom 1. stavkom 1., Konvencija „se primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima, bez obzira na vrstu suda“.

4 U odnosu na nadležnost, načelno pravilo iz članka 2. stavka 1. Konvencije određuje da se osobama s domicilom u nekoj državi ugovornici sudi pred sudovima te države ugovornice, bez obzira na njihovo državljanstvo. Članak 3. stavak 2. podnositelju zahtjeva zabranjuje da se pozove na neke dodatne propise o nadležnosti, osobito na one koji se u odnosu na Francusku temelje na državljanstvu i proizlaze iz članaka 14. i 15. Građanskog zakonika.

5 Konvencija također predviđa posebna pravila o nadležnosti. Tako članak 5. Konvencije određuje:

„Tuženik s domicilom u državi ugovornici može u drugoj državi ugovornici biti tužen:

...

4) ako je riječ o privatnoj tužbi zbog odštete ili za povrat u prijašnje stanje koje se temelji na djelu zbog kojega je pokrenut kazneni postupak, na sudu na kojemu je pokrenut postupak, u onoj mjeri u kojoj taj sud ima nadležnost da vodi građanski postupak u skladu s vlastitim pravom“.

6 U odnosu na priznanje i izvršenje sudskih odluka, načelno pravilo iz članka 31. stavka 1. Konvencije predviđa da se sudske odluke donesene u državi ugovornici koje su i izvršive u toj državi izvršavaju u drugoj državi članici ako su, po zahtjevu bilo koje zainteresirane stranke, u njoj dobile potvrdu izvršivosti.

7 U skladu s člankom 34. stavkom 2., „zahtjev se može odbiti samo na temelju jednog od razloga iz članaka 27. i 28.“.

8 Članak 27. točka 1. Konvencije određuje:

„Sudske se odluke ne priznaju:

1) ako bi takvo priznanje bilo u suprotnosti s javnim poretkom u državi u kojoj se traži priznanje“.

9 Članak 28. stavak 3. Konvencije predviđa:

„Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 1., ne može se provjeravati nadležnost suda države ugovornice u kojoj je donesena sudska odluka; pravila kojima je uređena nadležnost ne odnose se na javni poredak iz članka 27. stavka 1.“.

10 U skladu s člancima 29. i 34. stavkom 3. Konvencije:

„Ni pod kakvim se uvjetima strane sudske odluke ne mogu preispitivati s obzirom na svoj meritum.“

11 Članak II. Protokola u prilogu Konvenciji (u daljnjem tekstu: Protokol), koji u skladu s njezinim člankom 65. čini njezin sastavni dio, propisuje:

„Ne dovodeći u pitanje povoljnije odredbe nacionalnih zakona, osobe s domicilom u državi članici protiv kojih se vodi postupak pred kaznenim sudovima druge države članice, koje one nisu državljani, zbog kaznenog djela koje nije počinjeno s namjerom, u njihovoj nenazočnosti mogu zastupati za to ovlaštene osobe.

Unatoč tome, sud pred kojim se vodi postupak može zatražiti njihovu nazočnost. U slučaju da se takva osoba ne pojavi pred sudom, sudska odluka u građanskom postupku donesena bez nazočnosti te osobe, kojoj nije bila pružena mogućnost pripreme vlastite obrane, ne treba biti priznata ni izvršena u drugim državama članicama.“

Glavni postupak

12 Nakon što je u Njemačkoj umrla četrnaestogodišnja francuska državljanka, u toj je državi pokrenuta istraga protiv D. Krombacha. Istraga je dovršena obustavom postupka.

13 Na temelju prijave A. Bamberskog, oca mlade djevojke, pokrenuta je istraga u Francuskoj jer su francuska pravosudna tijela svoju nadležnost utemeljila na francuskom državljanstvu žrtve. Nakon završetka navedene istrage, optužno vijeće Cour d'appel u Parizu (žalbenog suda u Parizu) presudom je odlučilo da će se D. Krombachu suditi pred Cour d'assises u Parizu.

14 Ta presuda kao i građanskopravni zahtjev žrtvina oca dostavljeni su D. Krombachu. Iako mu je naloženo da bude osobno nazočan, D. Krombach nije pristupio raspravi. Cour d'assises u Parizu zbog toga je primijenio odredbe postupka o suđenju u odsutnosti predviđene člankom 627. i pratećima francuskog zakona o kaznenom postupku. U skladu s njegovim člankom 630., kojim je propisano da nijedan branitelj ne može pristupiti umjesto odsutnog okrivljenika, Cour d'assises donio je odluku a da nije saslušao branitelje koje je D. Krombach ovlastio da ga zastupaju.

15 Presudom od 9. ožujka 1995. Cour d'assises osudio je D. Krombacha, koji je proglašen krivim za nasilje koje je dovelo do smrti iz nehaja, na kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina. Presudom od 13. ožujka 1995., odlučujući o građanskopravnom zahtjevu, naložio je D. Krombachu, također u njegovoj odsutnosti, da A. Bamberskom isplati naknadu štete u iznosu od 350.000 francuskih franaka.

16 Na temelju zahtjeva A. Bamberskog, predsjednik građanskog vijeća Landgerichta Kempten, mjesno nadležnog suda, proglasio je presudu od 13. ožujka 1995. izvršivom u Njemačkoj. Nakon što je Oberlandesgericht odbio žalbu D. Krombacha, on je Bundesgerichtshofu podnio *Rechtsbeschwerde* kojim je tvrdio da se protiv osuđujuće presude francuskog suda nije mogao učinkovito braniti.

17 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1) Mogu li se pravila o nadležnosti odnositi na javni poredak iz članka 27. točke 1. Bruxelleske konvencije kada je u odnosu na osobu s domicilom u drugoj državi ugovornici (članak 2. stavak 1. Bruxelleske konvencije) sud države u kojoj je donesena sudska odluka svoju nadležnost utemeljio isključivo na žrtvinu državljanstvu (kako je to predviđeno člankom 3. stavkom 2. Bruxelleske konvencije u odnosu na Francusku)?

U slučaju da je odgovor na prvo pitanje negativan:

2) Može li sud države u kojoj se zahtijeva priznanje (članak 31. stavak 1. Bruxelleske konvencije), u okviru javnog poretka iz članka 27. točke 1. Bruxelleske konvencije, uzeti u obzir činjenicu da kazneni sud države u kojoj je donesena sudska odluka dužniku nije omogućio da ga glede građanskopravnog zahtjeva za naknadu štete zastupa odvjetnik (članak II. Protokola od 27. rujna 1968. o tumačenju Bruxelleske konvencije), zbog toga što se okrivljenika, s domicilom u drugoj državi ugovornici, proganja zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom i zbog toga što nije osobno pristupio?

U slučaju negativnog odgovora na drugo pitanje:

3) Može li sud države u kojoj se zahtijeva priznanje, u okviru javnog poretka iz članka 27. točke 1. Bruxelleske konvencije, uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka utemeljio svoju nadležnost isključivo na žrtvinu državljanstvu (vidjeti gornje prvo pitanje) i usto nije odnosnom tuženiku dopustio da ga zastupa odvjetnik (vidjeti gornje drugo pitanje)?“

Uvodna očitovanja

18 Tim pitanjima sud koji je uputio zahtjev u biti pita Sud kako treba tumačiti pojam „javnog poretka države u kojoj se zahtijeva priznanje“ iz članka 27. točke 1. Konvencije.

19 Treba podsjetiti da je svrha Konvencije olakšati, koliko je to moguće, slobodu kretanja presuda predviđajući jednostavan i brz postupak izvršenja (osobito vidjeti presude od 2. lipnja 1994., Solo Kleinmotoren, C-414/92, Zb., str. I-2237., t. 20. i od 29. travnja 1999., Coursier, C-267/97, Zb., str. I-2543., t. 25.).

20 Iz sudske prakse Suda proizlazi da je taj postupak autonoman i cjelovit sustav neovisan o pravosudnim sustavima država ugovornica te da načelo pravne sigurnosti u pravnom poretku Zajednice i ciljevi Konvencije, u skladu s člankom 220. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 293. UEZ-a), na kojem se ona temelji, zahtijevaju ujednačenu primjenu pravila Konvencije i sudske prakse Suda koja se na nju odnosi u svim državama ugovornicama (osobito vidjeti presudu od 11. kolovoza 1995., SISRO, C-432/93, Zb., str. I-2269., t. 39.).

21 Što se tiče članka 27. Konvencije, Sud je presudio da ga je potrebno usko tumačiti jer predstavlja prepreku ostvarenju jednog od temeljnih ciljeva Konvencije (gore navedena presuda Solo Kleinmotoren, t. 20.). Kada je konkretno riječ o primjeni odredbe o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije, Sud je precizirao da se primjenjuje samo u iznimnim slučajevima (presude od 4. veljače 1988., Hoffmann, 145/86, Zb., str. 645., t. 21. i od 10. listopada 1996., Hendrikman i Feyen, C-78/95, Zb., str. I-4943., t. 23.).

22 Iz toga slijedi da, iako države ugovornice na temelju rezerve propisane člankom 27. točkom 1. Konvencije u načelu ostaju slobodne odrediti što u skladu s njihovim nacionalnim poimanjem zahtijeva javni poredak, granice tog pojma potpadaju pod tumačenje Konvencije.

23 Stoga, iako nije na Sudu da definira sadržaj javnog poretka države ugovornice, on je dužan nadzirati granice u okviru kojih se sudac države ugovornice može pozvati na taj pojam kako bi odbio priznati odluku suda druge države ugovornice.

24 U tom pogledu valja istaknuti da su, s obzirom na to da je Konvencija sklopljena na temelju članka 220. Ugovora i okvira koji on definira, njezine odredbe vezane za Ugovor (presuda od 10. veljače 1994., Mund & Fester, C-398/92, Zb., str. I-467., t. 12.).

25 Sukladno ustaljenoj sudskoj praksi, temeljna prava sastavni su dio temeljnih pravnih načela čije poštovanje jamči Sud (osobito vidjeti mišljenje 2/94 od 28. ožujka 1996., Zb., str. I-1759., t. 33.). U tom se cilju Sud nadahnjuje ustavnim tradicijama zajedničkima državama članicama kao i smjernicama koje pružaju međunarodni instrumenti o zaštiti ljudskih prava u kojima su države članice sudjelovale ili su im pristupile. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: EKLJP) u tom pogledu ima posebno značenje (osobito vidjeti presudu od 15. svibnja 1986., Johnston, 222/84, Zb., str. 1651., t. 18.).

26 Sud je tako, inspiriran tim temeljnim pravima, izričito priznao kao opće načelo prava Zajednice da svaka osoba ima pravo na pravičan postupak (presude od 17. prosinca 1998., Baustahlgewebe/Komisija, C-185/95 P, Zb., str. I-8417., t. 20. i 21. i od 11. siječnja 2000., Nizozemska i Van der Wal/Komisija, C-174/98 P i C-189/98 P, još neobjavljena u Zb., t. 17.).

27 Članak F stavak 2. Ugovora o Europskoj uniji (koji je nakon izmjena postao članak 6. stavak 2. UEU-a) prenio je tu sudsku praksu. U skladu s tom odredbom, „Unija poštuje temeljna prava zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda potpisanom u Rimu 4. studenoga 1950. i ona koja proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama kao opća načela prava Zajednice“.

28 Na prethodna pitanja potrebno je odgovoriti uzimajući u obzir ta razmatranja.

Prvo pitanje

29 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li sud države u kojoj se zahtijeva priznanje u pogledu odredbe o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije u odnosu na okrivljenika s domicilom na njezinom području uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka svoju nadležnost utemeljio na državljanstvu žrtve kaznenog djela.

30 Prije svega treba podsjetiti da se Konvencija, u skladu s odredbama svojeg članka 1. stavka 1., primjenjuje na odluke u građanskim stvarima koje je donio kazneni sud (presuda od 21. travnja 1993., Sonntag, C-172/91, Zb., str. I-1963., t. 16.).

31 U sustavu Konvencije, osim u nekim ograničenim slučajevima koji su taksativno nabrojeni u njezinom članku 28. stavku 1., od kojih nijedan ne odgovara činjeničnom stanju u glavnom postupku, sud države u kojoj se zahtijeva priznanje ne može provjeravati nadležnost sudova države u kojoj je donesena sudska odluka. To temeljno načelo propisano u članku 28. stavku 3. prvoj rečenici navedene konvencije ojačano je pojašnjenjem iz druge rečenice iste odredbe, prema kojem „se ispitivanje javnog poretka iz članka 27. stavka 1. ne odnosi na pravila o nadležnosti“.

32 Iz toga slijedi da se javni poredak države u kojoj se zahtijeva priznanje ne može smatrati preprekom za priznanje ili izvršenje odluke donesene u drugoj državi ugovornici samo zbog toga što sud države u kojoj je donesena sudska odluka nije poštovao pravila Konvencije koja se odnose na nadležnost.

33 Uzimajući u obzir opći izričaj članka 28. stavka 3. Konvencije, takvo se rješenje treba smatrati načelno primjenjivim i u slučaju kada je sud države u kojoj je donesena sudska odluka svoju nadležnost u odnosu na tuženika koji ima domicil na području države u kojoj se zahtijeva priznanje pogrešno utemeljio na pravilu koje upućuje na kriterij državljanstva.

34 Stoga na prvo pitanje valja odgovoriti da u pogledu odredbe o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije sud države u kojoj se zahtijeva priznanje ne može u odnosu na tuženika s domicilom na njezinom području uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka utemeljio svoju nadležnost na državljanstvu žrtve kaznenog djela.

Drugo pitanje

35 Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li sud države u kojoj se zahtijeva priznanje, u pogledu odredbe o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije, u odnosu na okrivljenika s domicilom na području te države kojeg se progoni zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka uskratio potonjem pravo da ga se zastupa u njegovoj nenazočnosti.

36 Treba istaknuti da, zabranjujući preispitivanje strane odluke s obzirom na njezin meritum, članci 29. i 34. stavak 3. Konvencije zabranjuju sudu države u kojoj se zahtijeva priznanje da odbije priznati ili izvršiti tu odluku samo zbog toga što postoji razlika između pravnog pravila koje je primijenio sud države u kojoj je donesena sudska odluka i onog koje bi primijenio sud države u kojoj se zahtijeva priznanje da je odlučivao o sporu. Na isti način, sud države u kojoj se zahtijeva priznanje ne može nadzirati ispravnost pravne ili činjenične ocjene suda države u kojoj je donesena sudska odluka.

37 Pozivanje na odredbu o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije moguće je samo u slučaju u kojem bi priznanje ili izvršenje odluke donesene u drugoj državi ugovornici bilo na neprihvatljiv način protivno pravnom poretku države u kojoj se zahtijeva priznanje jer krši neko temeljno načelo. Kako bi se poštovala zabrana ispitivanja strane odluke s obzirom na njezin meritum, povreda mora predstavljati očito kršenje pravnog pravila koje se smatra temeljnim u pravnom poretku države u kojoj se zahtijeva priznanje ili prava koje je u tom pravnom poretku priznato kao temeljno.

38 Što se tiče prava na zastupanje na koje upućuje zahtjev za prethodnu odluku, treba istaknuti da ono zauzima istaknuto mjesto u organizaciji i odvijanju pravičnog postupka te da pripada među temeljna prava koja proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama.

39 Još preciznije, Europski sud za ljudska prava u kaznenim stvarima u više je navrata presudio da je, premda nije apsolutno, pravo svake osobe koja je optužena za počinjenje kaznenog djela da je učinkovito brani odvjetnik, koji je, ako je potrebno, imenovan po službenoj dužnosti, jedno od temeljnih obilježja poštenog suđenja i da osoba optužena za počinjenje kaznenog djela to pravo ne gubi samo zbog toga što nije pristupila raspravama (vidjeti presude Europskog suda za ljudska prava Poitrimol protiv Francuske od 23. studenoga 1993., serija A, br. 277-A; Pelladoah protiv Nizozemske od 22. rujna 1994., serija A, br. 297-B i Van Geyseghem protiv Belgije od 21. siječnja 1999., još neobjavljena).

40 Iz te sudske prakse proizlazi da nacionalni sudac države ugovornice ima pravo smatrati da odbijanje da se sasluša obrana osobe koja je optužena za počinjenje kaznenog djela, a koja nije pristupila raspravama, predstavlja očitu povredu temeljnog prava.

41 Sud koji je uputio zahtjev pita se, međutim, može li, s obzirom na izričaj članka II. Protokola, sud države u kojoj se zahtijeva priznanje uzeti u obzir povredu takve prirode uzimajući u obzir članak 27. točku 1. Konvencije. Članak II. Protokola, koji proširuje područje primjene Konvencije na kaznene stvari zbog posljedica koje u građanskim ili trgovačkim stvarima mogu proizići iz presude kaznenog suda (presuda od 26. svibnja 1981., Rinkau, 157/80, Zb., str. 1391., t. 6.), priznaje pravo na zastupanje pred kaznenim sudovima jedne države ugovornice nenazočnih osoba koje nisu državljani te države i s domicilom u drugoj državi ugovornici samo u slučaju kada se progone za kazneno djelo počinjeno iz nehaja. To je ograničenje tumačeno tako da je Konvencija očito tražila način da isključi pravo da se osobe koje se progone zbog kaznenih djela čija težina to opravdava mogu zastupati u njihovoj nenazočnosti (gore navedena presuda Rinkau, t. 12.).

42 Međutim, iz sudske prakse koju je Sud razvio na temelju načela spomenutih u točkama 25. i 26. ove presude proizlazi da je poštovanje prava obrane u svim postupcima pokrenutima protiv osobe koji mogu dovesti do akta koji na nju negativno utječe temeljno načelo prava Zajednice koje se treba jamčiti i kada za to nema postupovnih pravila (osobito vidjeti presude od 29. lipnja 1994., Fiskano/Komisija, C-135/92, Zb., str. I-2885., t. 39. i od 24. listopada 1996., Komisija/Lisrestal i dr., C-32/95 P, Zb., str. I-5373., t. 21.).

43 Usto, Sud je također presudio da se, iako je cilj Konvencije osigurati pojednostavnjenje formalnosti za uzajamno priznanje i izvršenje sudskih odluka, taj cilj ne može postići smanjujući prava obrane (presuda od 11. lipnja 1985., Debaecker i Plouvier, 49/84, Zb., str. 1779., t. 10.).

44 Iz tog razvoja sudske prakse proizlazi da se pozivanje na odredbu o javnom poretku mora smatrati mogućim u iznimnim slučajevima u kojima jamstva propisana u zakonodavstvu države u kojoj je donesena sudska odluka kao i Konvencijom nisu bila dovoljna da se okrivljenika zaštiti od očite povrede njegova prava na obranu pred sudom na kojem je donesena sudska odluka, kako je priznato EKLJP-om. Stoga se članak II. Protokola ne može tumačiti na način da mu je protivno da sud države u kojoj se zahtijeva priznanje može, s obzirom na javni poredak iz članka 27. točke 1. Konvencije, uzeti u obzir činjenicu da je u okviru tužbe za naknadu štete prouzrokovane kaznenim djelom sud u kojem je donesena sudska odluka odbio saslušati obranu okrivljenika koji se progoni zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom samo zbog toga što nije pristupio raspravama.

45 Stoga na drugo pitanje treba odgovoriti da sud države u kojoj se zahtijeva priznanje može, s obzirom na odredbu o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije, u odnosu na okrivljenika s domicilom na njezinom području i koji se progoni zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka potonjem uskratio pravo da ga u njegovoj nenazočnosti zastupa branitelj.

Treće pitanje

46 Uzevši u obzir odgovor dan na drugo pitanje, nije potrebno odgovoriti na treće pitanje.

Troškovi

47 Troškovi njemačke i francuske vlade te Komisije, koji su Sudu podnijeli očitovanja, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga,

SUD,

odgovarajući na pitanja koja mu je rješenjem od 4. prosinca 1997. uputio Bundesgerichtshof, odlučuje:

Članak 27. točku 1. Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, kako je izmijenjena Konvencijom od 9. listopada 1978. o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske te Konvencijom od 25. listopada 1982. o pristupanju Helenske Republike, treba tumačiti na sljedeći način:

1. **U pogledu odredbe o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije, sud države u kojoj se zahtijeva priznanje ne može u odnosu na okrivljenika s domicilom na njezinom području uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka utemeljio svoju nadležnost na državljanstvu žrtve kaznenog djela.**

2. **Sud države u kojoj se zahtijeva priznanje može, s obzirom na odredbu o javnom poretku iz članka 27. točke 1. Konvencije, u odnosu na okrivljenika s domicilom na njezinom području i koji se progoni zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom uzeti u obzir činjenicu da je sud države u kojoj je donesena sudska odluka potonjem uskratio pravo da ga u njegovoj nenazočnosti zastupa branitelj.**

Rodríguez Iglesias Moitinho de Almeida Edward

Sevón Schintgen Kapteyn

Gulmann Puissochet Hirsch

Jann Ragnemalm

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 28. ožujka 2000.

Tajnik Predsjednik

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias